

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

PROJEKT DIPLOMOVÉ PRÁCE

MASTER OF BUSINESS ADMINISTRATION

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE

Riziková analýza, vyhodnocení ekonomické efektivity a komerční životaschopnosti investičního projektu výzkumu a vývoje. Porovnání metod, návrh způsobu zajištění financování projektu.

TERMÍN UKONČENÍ STUDIA A OBHAJOBA (MĚSÍC/ROK)

leden 2013

JMÉNO A PŘÍJMENÍ / STUDIJNÍ SKUPINA

Ing. Jiří Mikeš / MBA 29

JMÉNO VEDOUCÍHO DIPLOMOVÉ PRÁCE

Ing. Miroslav Špaček, Ph.D., MBA

DATUM ODEVZDÁNÍ PROJEKTU DIPLOMOVÉ PRÁCE

1.7.2012

POZNÁMKY A PŘIPOMÍNKY

Klepněte sem a zadejte text.

Vysoká škola ekonomie a managementu

+420 841 133 166 / info@vsem.cz / www.vsem.cz

1 Úvod

Investiční projekty pro komerční subjekty jsou nástroji, jejichž prostřednictvím mohou značnou měrou ovlivnit svoji budoucnost. Ve znalostně orientované ekonomice s důrazem na posilování konkurenceschopnosti sehrávají klíčovou roli investiční projekty výzkumně-vývojového charakteru. Výzkum může být chápán jako náklad (vysoká škola, výzkumná organizace), ale měl by být vždy brán jako investice (aplikovaný výzkum, experimentální vývoj, transfer poznatků základního výzkumu). Investiční rozhodování vyžaduje nejenom nezbytné penzum ekonomických a manažerských znalostí, ale klade nároky na synergií s racionalitou designu a řízení vlastní výzkumně-vývojové činnosti. Jedná se o exemplární případ potřebné mezioborové symbiosy, která nesmí být pouhým účelovým konstatováním.

Intenzivně se rozvíjejícím sektorem na pomezí konvenčních přístupů vycházejících ze znalostí chemie, geologie, mikrobiologie a jejich inženýrských aplikací je environmentální servis v oblasti technické ochrany životního prostředí. Právě relativní mládí této oblasti nabídky služeb klade značné požadavky na intenzifikaci technologických transferů, na identifikaci konkrétních potřeb a především na hledání východisek, díky kterým nejenom prosperuje firma toho odvětví, ale zároveň značným způsobem ovlivňuje znalostně pojatou ekonomiku, přispívá k posílení konkurenceschopnosti a v neposlední řadě má i nezanedbatelně velký vliv na životní prostředí jako veřejný zájem a externalitu. To ještě více umocňuje potřebu racionálně vynakládaných prostředků nejenom na vlastní podnikatelskou činnost, ale i na koncepci R&D, neboť veřejné zdroje na odstraňování starých ekologických škod a v mnoha případech i ekologických havárií před přijetím legislativy spojené s ekologickou újmou jsou značně omezené a malé. Trh environmentálního servisu je specifický a komplikovaný variabilitou možných interakcí.

2 Cíl práce

Vliv na výdaje a příjmy komerčního subjektu, nezbytná riziková analýza, predikce životní dráhy s důrazem na komerční životaschopnost a průběžné vyhodnocování ekonomické efektivnosti vymezují mantinely, které nejsou pouhou teoretickou studií, ale mají nesmírně velký dopad na celkovou úspěšnost výzkumně-vývojově koncipovaného projektu v reálné praxi. Výše uvedené okruhy tak poskytují základní okruh cílů, jejichž splněním by mělo být dosaženo účelu této práce – konkrétní propojení ekonomicko-manažerské teorie s managementem výzkumu a vývoje na bázi výstupu, jehož výsledky by měly mít reálný průmět v konkrétních aktivitách komerčního subjektu zabývajícího se mj. smluvním výzkumem a technologickým vývojem.

Cílem práce je na konkrétním výzkumně-vývojovém projektu aplikovat dva scénáře jeho financování, s využitím dotačního titulu a bez veřejné podpory. Obě situace budou modelovány s využitím shodných parametrů, které v sobě nesou organizační, nefinanční,

hospodářskou a finanční stránku projektu. V obou zmíněných případech budou uplatněny hodnotící metody a analýza rizik.

Pracovní hypotézu tedy představuje optimalizace a úzké propojení odborné části a části finančně-ekonomické konkrétního projektu výzkumu a vývoje za účelem posílení jeho životaschopnosti a očekávaných přínosů.

3 Předmět zkoumání

Podkladem pro teoretické i praktické uchopení této studie je návrh projektu, jenž by měl být podán do konkrétního programu účelové podpory aplikovaného výzkumu a vývoje, přesněji do podprogramu životního prostředí a alternativní energetiky. Projekt je v rámci svého návrhu nejprve zpracován metodou *log frame*, jíž předchází dílčí studie mapující tzv. *state-of art* jako podkladový materiál identifikace potřeb v oblasti, do které je výzkumně-vývojový investiční projekt orientován. V teoretické části je proto shrnuta problematika metody rámců a přístupů pro identifikaci potřeb v kontextu výzkumně-vývojových projektů.

Velký důraz je následně kladen na koncepci rozpočtu projektu, predikci životaschopnosti výstupů a na spřažené způsoby projektového financování. Této oblasti předchází teoretický rozbor klíčových nástrojů projektového a finančního managementu a zjednodušeně uchopených metod manažerského rozhodování. Opět je sledována těsná vazba na R&D management. V praktické části jsou tato východiska demonstrována na konkrétním uchopení metody milníků, na vzorovém a diskutovaném rozpočtu a na podkladech vyplývajících z manažerského rozhodování.

V závěrečné části je rozpracována v praxi často podceňovaná oblast analýzy rizik těchto projektů a zcela podhodnocovaná otázka efektivit vynakládaných vlastních i dotačních prostředků, která pramení z fatálních nedostatků a neschopnosti používat a orientovat se v metodách hodnocení, jak na bázi finančního, tak i (dnes se postupně stále častěji uplatňujícího) nefinančního přiřazování hodnot. Část textu se věnuje frekventovanému střetu hodnoty a ceny.

4 Metody a techniky

shromáždění relevantních informací a jejich analýza – vypracování teoreticko-metodického aparátu pro realizaci projektu, konkrétně se jedná o state-of-art, identifikace potřeb, log frame, SWOT analýza, Ganttův diagram a milníky

syntéza analyzovaných dat pro konkrétní potřeby projektu – modifikace metodik, implementace vybraných poznatků do jeho struktury

vytvoření modelu a monitorovacího aparátu pro hodnocení předpokládaných přínosů projektu v korelaci s parametry, které lze ovlivnit nebo jsou pevně dané (neekonomický rámec)

analýza rizik na bázi vhodně zvoleného modelu, který bude kompromisem mezi dosaženým stavem poznání a uživatelskou vstřícností v reálné praxi

V teoretické části jsou výše uvedené metody rozebrány a charakterizovány pro potřeby manažera výzkumu a vývoje v komerčním subjektu operujícím v sektoru environmentálního servisu a zabývajícím se technickou ochranou životního prostředí.

V praktické části, která sestává ze tří oblastí, je nejprve představen projekt a pozadí jeho vzniku. K těmto účelům jsou použity výše uvedené metody. Ve druhé části je řešena rozpočtová (finanční a ekonomická část) projektu. V závěrečné části projektu se pozornost orientuje na problematiku analýzy rizik, hodnocení ve fázi řešení projektu a především se zabývá životaschopností výstupů v komerční praxi.

5 Osnova (struktura) práce

- 1 Úvod
- 1.1 Cíle práce
- 2 Teoreticko – metodologická část
- 2.1 Management výzkumu a vývoje – teorie nástrojů a metod
- 2.1.1 *Stage Gate Innovation Project*
- 2.1.2 Identifikace potřeb, SWOT analýza, rozhodování
- 2.2 Organizační rámec projektu
- 2.2.1 Log frame projektu
- 2.2.2 Gantův diagram a milníky
- 2.3 Ekonomické aspekty R&D projektu
- 2.3.1 Finanční a ekonomický pohled na R&D a jeho výstupy
- 2.4 Hodnotící metody, oceňování výstupů
- 2.4.1 Varianty a scénáře investičních projektů
- 2.4.2 Multikriteriální hodnocení investičních variant
- 2.5 Analýza rizik a jejich management
- 2.6 Použité metody a techniky
- 3 Analytická část (konkrétní projekt R&D)
- 3.1 Přípravná fáze projektu
- 3.2 Odborná část projektu a nefinanční přínosy
- 3.3 Finanční model projektu
- 3.4 Ekonomický rámec projektu
- 3.5 Rozbor rizik a jejich prevence
- 4 Diskuze
- 5 Závěr

6 Časový harmonogram práce

Projekt DP bude odevzdán do 1. 7. 2012 včetně, zadání DP do 1. 9. 2012, pracovní verze do 1. 11. 2012 a finální verze do 1. 12. 2012.

7 Seznam literatury

Primární zdroje

Zákon č. 130/2002 Sb. o podpoře výzkumu a vývoje z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících. In *Sbírka zákonů*. 2002, částka 56, s. 3182-3202. Dostupný také z WWW: <www.mvcr.cz/soubor/sb056-02-pdf.aspx>.

Zadávací dokumentace 2. veřejné soutěže ve výzkumu, vývoji a inovacích programu ALFA Dostupný také z WWW:<www.tacr.cz>

Monografie

BOER, F. P. a kol. *Oceňování technologií. Podnikatelské a finanční aspekty výzkumu a vývoje*. 1. vyd. Zoner Press Praha, 2010. 429 s. ISBN 978-80-86815-66-4.

FOTR, J. a SOUČEK I. *Investiční rozhodování a řízení projektů: jak připravovat, financovat a hodnotit projekty, řídit jejich riziko a vytvářet portfolio projektů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2011, 408 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-247-3293-0.

FOTR, J. a SOUČEK I. *Podnikatelský záměr a investiční rozhodování: jak připravovat, financovat a hodnotit projekty, řídit jejich riziko a vytvářet portfolio projektů*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005, 356 s. Expert (Grada). ISBN 80-247-0939-2.

FOTR, J. a ŠVECOVÁ L. *Manažerské rozhodování: postupy, metody a nástroje*. 2., přeprac. vyd. Praha: Ekopress, 2010, 474 s. Expert (Grada). ISBN 978-80-86929-59-0.

HNILICA, J. a FOTR, J. *Aplikovaná analýza rizik*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2009. 264 s. ISBN 978-80-247-2560-4.

KISLINGEROVÁ, E. a kol. *Manažerské finance*. 1. vyd. Praha: Nakladatelství C. H. Beck, 2010. 864 s. ISBN 978-80-7400-194-9.

SVOZILOVÁ, A. *Projektový management*. Grada Praha, 2006. 356 s. ISBN 80-247-1501-5.

Odborné knihy a časopisy

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMIE A MANAGEMENTU

Nárožní 2600/9a, 158 00 Praha 5

MIKEŠ, J. a kol. Výzkumné projekty a jejich ekonomická hodnota: Průmyslová ekologie. *Ekomonitor*, 2010, pp. 99-144. ISBN 978-80-86832-50-0.

Internetové zdroje

MBA 606 Managing research and development activities. [cit. 2012-12-03]. Dostupné z WWW: < www.wcu.edu/WebFiles/PDFs/MBA_606.pdf >.